

www.parohiaserbanvoda.ro

Cuvântul care zidește

NU LIPSI DE LA LITURGHIA EUHARISTICĂ,
PENTRU CĂ EA NU ESTE COMPLETĂ FĂRĂ TINE!

DUMINICA A 24-A DUPĂ RUSALII
(Învieria fiicei lui Iair)

†) SF. CUV. DIMITRIE CEL NOU,
OCROTITORUL BUCUREȘTILOR

Multe învățături ne descoperă și în Duminica de astăzi Sfânta Evanghelie prin pericopa de la Luca, cap.8, 40-56, în care ni se istorisesc două minuni săvârșite de Mântuitorul Hristos cu puterea Sa dumnezeiască și care exprimă iubirea Sa milostivă față de omul aflat în suferință sau în grea încercare. Este vorba de minunea învierii fiicei lui Iair, mai-marele Sinagogii din Capernaum, și de vindecarea miraculoasă a unei femei care suferea de mulți ani de o boală grea și care, atingându-se doar de haina Mântuitorului, a aflat izbăvire.

VINDECARE ȘI ÎNVIERE ÎN CAPERNAUM

Pe când Hristos se afla în Capernaum, cetate la Marea Tiberiadei, unde a săvârșit multe minuni și a vestit mulțimilor noua Sa învățătură, în mod cu totul neașteptat s-a apropiat de El mai-marele Sinagogii, Iair cu numele, și îngenunchind cu smerenie în fața Domnului, îl ruga cu multă durere în suflet să vină la casa sa ca să-i vindece unica fiică, o fetiță de 12 ani, bolnavă pe moarte. Mântuitorul apreciază credința și smerenia acestuia, îi ascultă rugămintea și îi înțelege durerea prin care trecea. Fără îndoială, acest învățător al Legii vechi, prin poziția pe care o avea în comunitatea din Capernaum, auzise de Iisus, de învățătura și de faptele Sale minunate. De aceea a și apelat cu multă încredere și nădejde în ajutorul lui Iisus, crezând cu adevărat că doar Acesta îl poate ajuta, vindecându-i fiica.

Din relatarea Evangheliei mai aflăm că în timp ce mergeau spre casa lui Iair, iar mulțimile îl împresurau pe Domnul, deoarece mulți căutau să se atingă de El și să se vindece, iată că o femeie bolnavă (cu o scurgere de sânge de 12 ani), cu credință și multă smerenie se apropie discret de Domnul și se atinge de poala hainei Sale.

Îndată a simțit în trupul ei că s-a vindecat de suferința pe care o avea. Cheltuisese mult pe la doctori dar nu s-a putut vindeca, iar suferința ei de 12 ani s-a oprit aici, întâlnindu-L pe Hristos. Câtă răbdare a avut această femeie în boala ei, dar și cu câtă credință și smerenie s-a apropiat de Domnul! Chiar Mântuitorul remarcă acest lucru: „Am simțit puterea care a ieșit din Mine”. Dar o și dă pe această femeie exemplul de credință, căci cu multă sfială a venit în fața Mântuitorului și a mărturisit deschis suferința ei și modul minunat prin care a fost vindecată. Hristos îi spune: „Îndrăznește, fiică, credința ta te-a mântuit, mergi în pace”. În locul bolii și al suferinței, Hristos i-a dat harul înfierii dar și bucuria de a-și trăi de acum înainte viața sa sub binecuvântarea Domnului.

O veste neașteptată vine de la casa lui Iair, fiica acestuia tocmai a murit. Văzând zbuciumul din sufletul lui Iair, Domnul îi zice: „Nu te teme, crede numai și se va izbăvi”. Ajungând la casa lui Iair și văzând mulțime adunată care plângea moartea copilei, Iisus le zice: „Nu plângeți, n-a murit, ci doarme”. Aici Domnul descoperă înțelesul morții fizice (despărțirea sufletului

de trup) ca pe un somn, întru așteptarea învierii. Cu toate că toți șiau că fata a murit, Mântuitorul Hristos, Cel ce este Învieria și Viața, ia cu sine pe trei ucenici (Petru, Iacob și Ioan) și pe părinții copilei, ca martori ai minunii ce urma să se întâmple. Intrând în încăperea unde era fata, Domnul S-a apropiat de ea, a luat-o de mână și i-a zis: „Copilă, scoală-te” și îndată fata a înviat, iar Domnul a dat-o în grija părinților ei, care erau acum bucuroși și mângâiați că unica lor fiică este vie, dar și uimiți și cutremurați de puterea dumnezeiască a lui Iisus.

Din Sfânta Evanghelie reținem că Iair, mai-marele Sinagogii din Capernaum, rămâne pentru noi un model de credință, încredere, smerenie și dragoste milostivă de părinte, iar chipul femeii vindecate de suferința ei în chip minunat ne arată că nu trebuie să cădem în deznădejde atunci când trecem prin încercări grele legate de sănătatea noastră, ci cu smerenie și credință sinceră să ne apropiem de puterea harului lui Hristos. Acest har prin Sfintele Taine ale Bisericii ne aduce izbăvire, mântuire și viață veșnică. Amin! ✨

Pr. Eugen Morar

SFÂNTA CUVIOASĂ TEOFANA BASARAB

Prima monahie de neam român cunoscută în istorie

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărât în ședința din februarie 2022 canonizarea Cuvioasei Teofana Basarab de la Mănăstirea Albotina (Vidin), cu zi de prăznuire pe 28 octombrie. Iar proclamarea solemnă a canonizării a avut loc pe 21 mai 2022, la Catedrala Patriarhală din București, în prezența Preafericitului Patriarh Daniel.

Teodora Basarab s-a căsătorit în 1322 cu Ivan Alexandru, despot (prinț) de Loveci, cu care a avut trei băieți și o fată: Mihail Asan, Ivan Strațimir, Ivan Asan și Vasilisa. În anul 1331, și-a urmat soțul, devenit Țarul Bulgariei, la Târnovo, în capitala țaratului, unde, în acea vreme, se aflau moaștele Sfintelor Filofteia și Parascheva. Noul țar Ivan Alexandru a recucerit teritoriile pierdute în favoarea bizantinilor și a lărgit granițele imperiului bulgar până în nord-estul Traciei.

Teodora și-a crescut copiii în dragoste de Dumnezeu și de cei din jur și i-a învățat să discearnă lucrurile cu smerenie, pregătindu-i astfel pentru responsabilitățile care îi așteptau. Doi dintre fiii ei au murit în războaie. Durerea pe care a simțit-o este ilustrată, la scurt timp după moartea lui Ivan Asan, în Cronica lui Manase, unde este reprezentată cu haine cernite la prohodirea prințului.

Perioada în care i-a fost alături soțului ei la domnie și apoi cea în care și-a povățuit fiul, pe Ivan Strațimir, devenit țar de Vidin după despărțirea imperiului bulgar în două, a fost una de renaștere culturală și spirituală.

Teodora Basarab, viitoarea Monahie Teofana, a înființat la Loveci, la Târnovo și apoi la Vidin centre de copiiști care realizau cărți de slujbă și lucrări despre viața ascetică și duhovnicească. În timpul în care sfânta a fost țarină, isihasmul era în plină dezvoltare, iar familia imperială a ctitorit sau restaurat numeroase mănăstiri.

În anul 1345 țarul s-a despărțit de ea în favoarea unei femei de altă credință, care după botez a primit tot numele de Teodora, iar Teodora Basarab s-a retras într-o mănăstire, alegând să rămână în Bulgaria pentru a nu strica relațiile dintre Țaratul Bulgar și Țara Românească.

Nu se cunoaște cu exactitate locul în care a fost închinoviată, cel mai probabil la o mănăstire de lângă Târnovo. A primit-o ca ocrotitoare spirituală pe Sf. Teofana, Împărăteasa Bizanțului, ale cărei sfinte moaște întregi se aflau în cetatea Târnovo în acea vreme.

După plecarea fiului ei, Ivan Strațimir, la Vidin, unde a devenit țar după împărțirea imperiului bulgar între est și vest, Cuv. Teofana Basarab l-a urmat, stabilindu-se, conform tradiției, la Mănăstirea rupestră Albotina din Timocul Bulgăresc, situată la 20 de kilometri depărtare de Vidin, într-o zonă în care există și astăzi comunități de români. Ana, soția lui Ivan Strațimir, s-a atașat de soacra sa, urmând cu multă luare aminte sfaturile sale. Grație activității celor două țarine, Vidinul a devenit un important centru cultural și duhovnicesc.

Nu se cunoaște cu exactitate data la care Cuv. Teofana Basarab a trecut la cele veșnice. Potrivit tradiției transmise din generație în generație în rândul românilor din Timocul bulgăresc, ea a fost îngropată în fața altarului bisericii săpate în stâncă de la Măn. Albotina.

Credincioșii din părțile Vidinului o cinstesc pe Sf. Cuv. Teofana Basarab, făcând pomenirea ei în fiecare an la 28 octombrie. Data coincide cu ziua prăznuirii Sf. Ier. Iachint de Vicina, întâiul Mitropolit al Țării Românești, ierarh apropiat de fratele cuvioasei, domnitorul Nicolae Alexandru.

Cuv. Teofana a rămas în conștiința vie a credincioșilor ca o sfântă nevoitoare, isihastă, până în zilele noastre și, începând cu secolul al 20-lea, este foarte des reprezentată în tot spațiul românesc în pictura iconografică, mai ales în frescă. Există numeroase biserici, atât din zona de sud, cât și din Ardeal, Moldova, peste tot există comunități care au dorit să o reprezinte în frescă pe Sf. Teofana Basarab, în special în mănăstirile de maici, fiind un exemplu de viață monahală. În spațiul bulgăresc și sârbesc, evlavia poporului pentru Sf. Teofana este prezentă mai ales în comunitățile de români, pentru că zona Timocului, atât a Timocului Bulgăresc, cât și a Timocului Sârbesc, este intens populată de comunități istorice de români, care au păstrat în memoria vie cultul Sfintei Teofana până în prezent. La Vidin există un institut cultural care poartă numele Sfintei Teofana Basarab, semn al evlaviei românilor din aceste locuri. ❀

Sfânta Teofana a fost fiica primului domnitor al Țării Românești, Basarab I Întemeietorul sau Basarab cel Mare (1310-1352). A fost țarină a Bulgariei și, când circumstanțele i-au devenit vitrege, s-a retras discret și a îmbrățișat monahismul. Istoria i-a permis ca, prin fiul ei, să continue să inspire lucrări bune și ziditoare pentru poporul creștin. A primit la botez numele de Teodora. Mama ei, Marghita, era fiica lui Mokod, banul unguresc de Severin, pe această filieră familia domnitoare având multe legături de rudenie cu familiile nobiliare din Occident.

Fratele Teodorei, Nicolae Alexandru, i-a urmat la domnie tatălui său, Basarab I, chemându-l pe Sf. Ier. Iachint, Mitropolit de Vicina, să își mute reședința chiriarhală pe lângă curtea domnească, cel mai probabil la Câmpulung. Nicolae Alexandru Basarab a scris Patriarhiei de Constantinopol pentru recunoașterea canonică și astfel a avut un rol decisiv în întemeierea Mitropoliei Ungrovlahiei (a Țării Românești).

Pentru a-și consolida poziția din punct de vedere diplomatic, Basarab I și-a căsătorit fiicele cu succesori la tronurile de țar al Bulgariei și respectiv de cneaz al Serbiei.

SFÂNTUL CUVIOS DIMITRIE CEL NOU ȘI ADUCEREA MOAȘTELOR SALE LA BUCUREȘTI

Cuv. Dimitrie cel Nou s-a născut în timpul împăraților româno-bulgari Petru și Ioniță Asan (secolele XII-XIII), într-un sat locuit de vlahi, Basarabov, pe valea râului Lom. Localitatea sa natală se situa la 2-3 kilometri de cetatea Rusciuc, pe malul râului Lom. Părinții sfântului erau ortodocși, de origine valahă, și se îndeletniceau cu agricultura și creșterea animalelor.

Cuv. Dimitrie a fost educat în spirit creștinesc și, deși era un om simplu, cunoștea foarte bine învățătura Bisericii și avea o viață plină de virtuți. La o vârstă destul de fragedă, a fost atras de viața deosebită pe care o duceau câțiva monahi asceți în apropiere de satul unde locuia. Există acolo și o mănăstire, amenajată într-o peșteră. Dimitrie a îmbrățișat repede monahismul și a dus o viață de aspră nevoință pustnicească.

Când i-a sosit vremea, Cuv. Dimitrie și-a dat sufletul lui Dumnezeu în acel loc. Cunoșcându-și sfârșitul, s-a pus mai înainte între două pietre ce i-au fost mormânt și așa a rămas multă vreme, necunoscut de nimeni. Dar după trei sute de ani, râul Lom a venit mare și furia apelor a desfăcut cele două pietre, descoperind moaștele întregi ale Sf. Dimitrie. Peste ceva timp, o copilă din satul Basarabi, care suferea de o boală psihică, a avut un vis în care i s-a arătat Cuv. Dimitrie și i-a spus că o va vindeca dacă părinții ei îi vor lua trupul și-l vor duce în sat. A doua zi, copila a povestit părinților visul și au mers împreună cu sătenii și preoții de acolo la locul indicat de sfânt în visul fetei. Apoi, oamenii locului, aflând sfintele lui moaște prin pronia lui Dumnezeu, le-au luat și le-au dus la biserica satului Basarabov.

Auzind de minunile ce se făceau aici, domnii Țării Românești doreau să-i aducă moaștele la Târgoviște, spre mângâierea credincioșilor. Însă, Sf. Dimitrie nevrând să-și părăsească satul, domnii munteni au zidit o biserică nouă în Basarabov, unde i-au fost adăpostite moaștele mai mult de două secole.

Moaștele Sf. Cuv. Dimitrie cel Nou au fost aduse în București în urma Războiului ruso-turc din 1769-1774, când generalul rus Petru Saltîkov, ocupând o regiune în care se afla și localitatea Basarabov, a aflat acolo moaștele sfântului, pe care le-a adus pe 13 iulie 1774 în Catedrala mitropolitană, cu scopul de a fi păstrate aici până se va întoarce în Rusia. Dar la rugămintea mitropolitului Grigorie al II-lea și a boierului Hagi Dimitrie, biv vel sluger, moaștele au rămas la noi în țară,

binecredinciosul general rus luând cu el doar o mână a Sfântul Dimitrie.

Popas cu icoana și racla cu moaștele Sf. Dimitrie cel Nou la Biserica Șerban Vodă

S-au împlinit deci anul acesta, pe 13 iulie 2024, 250 de ani de la aducerea la București a moaștelor Sf. Cuv. Dimitrie cel Nou, Ocrotitorul Bucureștilor. Iar sărbătoarea „Aducerii Moaștelor Sf. Cuv. Dimitrie cel Nou la București” a fost trecută în calendar, în ziua de 13 iulie, începând cu anul 2024.

Această primă sărbătorire s-a hotărât a fi precedată de un pelerinaj cu moaștele sfântului prin zeci de biserici și mănăstiri din întreaga eparhie, toate cele 13 protopopiate din Arhiepiscopia Bucureștilor primind binecuvântarea Ocrotitorului nostru. Așa se face că sfintele moaște au poposit în toată zona Prahovei, apoi în Ilfov și mai apoi în cetatea Bucureștilor, în perioada 4 martie – 21 aprilie 2024. Fiecare

delegație care a însoțit racla a fost condusă de un ierarh, împreună cu un preot slujitor de la Catedrala Patriarhală, un protoiereu de zonă și câte un consilier de la Centrul Eparhial sau Vicarul Eparhial. În unele biserici, care au fost mai spațioase, a fost oficiată taina Sfântului Maslu.

Iar noi, credincioșii Parohiei Șerban Vodă, am avut bucuria de a primi sfintele moaște ale Cuviosului Dimitrie cel Nou în data de 14 aprilie 2024. Cu această ocazie s-a săvârșit și Taina Sfântului Maslu de către un larg sobor de preoți condus de Episcopul Vicar Patriarhal Paisie Sinaitul. O zi îndelung așteptată, biserica, curtea și chiar strada Petre Țuțea au fost pline de enoriași. Cuviosul Dimitrie din Basarabi a binecuvântat parohia noastră și pe noi toți. A fost o zi unică, o zi istorică cu siguranță, care va rămâne de-a pururea în documentele bisericii noastre, dar mai ales în sufletele enoriașilor parohiei. ❀

SFÂNTUL IERARH IACHINT DE VICINA, PRIMUL MITROPOLIT AL ȚĂRII ROMÂNEȘTI

Sfântul Ierarh Iachint este primul mitropolit al Țării Românești, recunoscut de Patriarhia Ecumenică în 1359. Apare pentru prima oară în istoria Bisericii Române de la nord de Dunăre în anul 1348, pe când era mitropolit al Vicinei, mitropolie înființată prin secolul al XI-lea, situată în Dobrogea, lângă Isaccea. Dobrogea aparținea atunci de Țara Românească, iar domnitorul Nicolae Alexandru Basarab I-a strămutat pe mitropolit la Argeș, devenind primul mitropolit al Ungrovlahiei.

diaconi, să hirotonească preoți și să ia pe mână sa toate drepturile din orice parte ar fi”. A fost un păstor și părinte sufletească pentru toți românii dintre Dunăre și Carpați. A hirotonat preoți pentru toate satele, a zidit biserici la orașe și sate, a întemeiat noi așezări mănăstirești și a ținut o strânsă legătură duhovnicească a Bisericii Țării Românești cu Patriarhia de Constantinopol. Ca „exarh al plaiurilor”, mitropolitul Iachint a avut grijă și de credincioșii ortodocși vecini, mai ales din Transilvania, cărora le trimitea preoți și călugări misionari.

Cu ajutorul domnului țării, Vladislav I, a încurajat și susținut mult monahismul românesc. A adus în țară, de la Muntele Athos, pe Sf. Nicodim de la Tismana, pentru a organiza câteva mănăstiri-lavre după model atonit. El a trimis numeroși călugări „vlahi” la Măn. Cutlumuș din Muntele Athos, unde au ajuns mulți călugări vestiți. În țară a

organizat mai multe mănăstiri, cum ar fi cele de la Tismana, Curtea de Argeș, Câmpulung Muscel, Cozia, Snagov, Târgoviște, Bolintinul din Deal și din Vale, Tânganu, Cotmeana și altele.

Sf. Ier. Iachint pleacă la Domnul în prima jumătate a anului 1372. Este îngropat lângă biserica mitropolitană de la Argeș, în care slujise pe parcursul păstoririi sale.

Datorită credinței ortodoxe, vieții lui curate și sfinte, a păstoririi Bisericii din Țara Românească cu râvnă, înțelepciune, răbdare, dragoste și smerenie și a întemeierii, ca cel dintâi mitropolit al Țării Românești, a structurilor organizatorice bisericesti necesare cultului și statorniciei întru apărarea dreptei credințe, a fost canonizat de Biserica noastră. Canonizarea sa a fost hotărâtă în ședința Sfântului Sinod din 8 iulie 2008, iar proclamarea solemnă a sfințeniei sale a avut loc duminică, 26 octombrie 2008. ✝

MOȘII DE TOAMNĂ

amintirii morților, pentru că trupul lui Hristos s-a aflat în mormânt în ziua de sâmbătă și S-a coborât la cei morți pentru a le vesti mântuirea. Rugăciunile din această zi sunt făcute ca Dumnezeu să-i învrednicească pe cei adormiți de milostivirea Sa, să-i judece cu blândețe și să-i așeze în ceata dreptilor.

Parastasele sunt ierurgii speciale, la care trupul mortului, nefiind de față, este simbolizat prin colivă. Se numește parastas, de la cuvântul grecesc Paristimi - a se înfățișa înaintea cuiva, a mijloci - deci o rugăciune de mijlocire pentru răposăți. Parastasul este o prescurtare a slujbei înmormântării. Partea de căpetenie o alcătuiesc rugăciunile de dezlegare și

iertare, rostite de preot la sfârșitul slujbei, urmate, ca și la înmormântare, de „Veșnica pomenire”. Se săvârșește în biserică, după Sfânta Liturghie, iar când e cu puțință, și la mormânt.

La parastas se aduc întru pomenirea celui răposat colivă, pâine și vin. Coliva închipuie trupul celui adormit și este semn al credinței noastre în înviere și nemurire. Făcută din boabe de grâu, care poartă în ele icoana sau asemănarea învierii trupurilor. La „Veșnica pomenire”, rudele și prietenii celui adormit ridică vasul cu colivă, legându-l pe mâini, în semn de comuniune sau legătură cu răposatul. Același lucru închipuie și gustarea din colivă, după binecuvântarea ei. ✝

PROGRAMUL BISERICII ȘERBAN VODĂ ÎN PERIOADA 27 OCTOMBRIE - 3 NOIEMBRIE 2024

ZIUA	ORA	SLUJBE/activități
Duminică 27.10	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	†) Sf. Cuv. Dimitrie cel Nou, Ocrotitorul Bucureștilor – Duminica a 24-a după Rusalii (Învierea fiicei lui Iair) – Utrenia, Sf. Liturghie
Miercuri 30.10	07 ³⁰ -09 ³⁰ 17 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Sfânta Liturghie Sfântul Maslu
Vineri 01.11	07 ³⁰ -09 ³⁰ 17 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Sfânta Liturghie Vecernie, Acatist
Sâmbătă 02.11	06 ⁰⁰ -11 ³⁰	Sfânta Liturghie, Parastas cu pomenirea celor adormiți (Sâmbăta morților – Moșii de toamnă)
Duminică 03.11	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica a 22-a după Rusalii (Bogatul nemilostiv și săracul Lazăr) Utrenia, Sf. Liturghie

CONTRIBUȚIA ENORIAȘILOR PAROHIEI „ȘERBAN VODĂ” PENTRU ANUL 2024 ESTE DE 100 LEI

Această numire de mitropolit al românilor din sudul teritoriului țării noastre trebuia recunoscută și de Patriarhia Ecumenică de la Constantinopol. După mai multe scrisori ale domnitorului Nicolae Alexandru Basarab către Patriarhie, în mai 1359, Iachint al Vicinei este recunoscut ca mitropolit al Țării Românești. Prin actul care recunoștea Mitropolia Țării Românești, noul mitropolit avea următoarele îndatoriri: „să întărească pe citeți, în toată eparhia și enoria lui, să ridice în treaptă ipodiaconi și

În Biserica Ortodoxă se face sâmbătă, 2 noiembrie, pomenirea tuturor celor adormiți întru Domnul. La Moșii de toamnă ne rugăm pentru toți adormiții noștri din neam.

Biserica se roagă zilnic pentru cei răposăți: la Litie și Miezonoptică, dar mai ales la Sfânta Liturghie, unde sunt pomeniți de mai multe ori, în special la Proscomidie, la ieșirea cu Cinstitele Daruri și după Sfințirea Darurilor. În rugăciunea de mijlocire pentru vii și morți, preotul pomeneste în taină pe toți răposății, cu cuvintele „Pomeneste Doamne, pe toți cei adormiți întru nădejdea învierii și a vieții celei de veci și-i odihnește pe dânsii, Dumnezeu nostru, unde strălucește lumina feței Tale”. De aceea să nu lipsim niciodată de la Sfânta Liturghie, pentru că nimic altceva nu este mai de folos pentru cei adormiți decât a aduce pentru aceștia Jertfa cea fără de sânge sau a fi pomeniți în timpul săvârșirii ei. Să aducem deci la biserică prescură și pomelnic cu numele lor, pentru a fi pomeniți de către preot la fiecare Liturghie.

Fiecare zi de sâmbătă este dedicată